

Justitsministeriet

Dato: 2. april 2024

Dok.: 3224149

Sagnr.: 2024-03872

Tale til Folketingets Retsudvalgs åbne høring om opioider den 3. april 2024

Tak for ordet. Og tak for invitationen til at deltage i dagens høring om et meget vigtigt og alvorligt emne.

Jeg tror, at vi har været vant til primært at tænke på opioider som medicin, der kan fås på recept. Og det har skygget for, hvor vanedannende opioider også er – og hvor farligt det er at anvende opioider som rusmiddel.

Jeg har for nyligt været i USA, hvor jeg bl.a. havde lejlighed til at drøfte den opioidkrise, som hærger landet, med de amerikanske myndigheder.

Og man skal ikke tage fejl. Det er en alvorlig krise, som landet befinder sig i.

Alene i perioden fra 2021 til 2022 har opioider resulteret i mere end 100.000 dødelige overdoser i USA. Mange af dem var helt almindelige unge mennesker med hele livet foran sig.

Det er tal, som er vanskelige at forstå. Men det er mere end blot tal. Det er menneskeskæbner og smadrede familier.

Turen har kun bekræftet mig i, at vi er nødt til at gøre alt i vores magt for at undgå amerikanske tilstande i Danmark.

[USA-turen]

I USA startede krisen i slutningen af 1990'erne bl.a. med en stigning i udskrivelsen af opioider som Tramadol eller Oxycontin som smertestillende medicin.

I takt med den store interesse, der var fra den amerikanske befolkning, voksede et illegalt marked frem.

Nu er det ikke længere Tramadol eller Oxycontin, der driver udviklingen.

Tramadol og Oxycontin er før længst blevet erstattet af det syntetisk smertestillende stof fentanyl, der er 50 gange stærkere end heroin.

Man ser også eksempler på, at fentanyl bliver blandet sammen med andre typer opioider, der undertiden får fatale konsekvenser, fordi unge indtager det uden at vide det.

For at blive klogere på, hvordan vi kan sætte ind over for en eventuel kommende krise, drøftede jeg problemstillingen med mange forskellige myndigheder og aktører.

Det var alt fra den amerikanske minister for indenlandsk sikkerhed, Mayorkas, til den føderale ankla-

gemyndighed, til tænketanke og grænsekontrollen ved havnene.

Fælles for drøftelserne var en opfordring fra de amerikanske myndigheder om at handle nu – før udviklingen løber løbsk, og det går så galt, som det har gjort i USA.

Særligt mine drøftelser med Anne Milgram, som er direktør i den føderale myndighed DEA (Drug Enforcement Administration), gjorde stort indtryk – f.eks. i forhold til, hvordan de arbejder med at kortlægge, efterforske og retsforfølge organiserede kriminelle, som smugler fentanyl ind over grænsen.

Jeg vil navnlig fremhæve to ting, jeg har taget med mig hjem fra USA:

- Vigtigheden af, at vi monitorerer området tæt, så vi nøje kan se eventuelle nye tendenser og mønstre, og
- Vigtigheden af, vi arbejder med information og oplysning; både over for vores børn og unge, men også over for fagpersoner, lærere, pædagoger, misbrugsbehandlere osv.

[Udviklingen i Danmark]

Lige nu er vi heldigvis langt fra at stå i samme situation herhjemme. Men noget tyder desværre på, at misbruget i Danmark er i stigning.

Flere unge bliver indlagt med opioidforgiftning og omkring halvdelen af alle narkotikaforgiftningsre-

laterede dødsfald kan formodentligt henføres til opioid-forgiftning.

Noget tyder også på, at opioider er alt for nemme at få fat på, blandt andet via sociale medier. Vi har også set eksempler på, at man kan gå ind i kiosker og købe opioider uden problemer – også som helt ung.

Jeg er meget bekymret over udviklingen, som jeg ser som et tydeligt signal om, at vi er nødt til at handle.

[Afrunding]

Selvom vi ikke er i samme situation herhjemme som den, der hærger i USA, så er der virkelig fare-

truende signaler. Misbrug af opioider må ikke få fodfæste blandt vores unge mennesker.

Derfor forventer regeringen inden længe at præsentere en række initiativer, der skal gribe målrettet ind over for illegale opioiders tilgængelighed og sætte ind med mere forebyggelse og oplysning.

Det er for mig at se helt afgørende, at vi udviser rettidig omhu på det her område – det skylder vi vores børn og unge.

Tak for ordet.